

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile İran Devleti Şehinşahisi arasında imza edilmiş olan transit anlaşmasının tasdiki hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 21/VI/1937 - Sayı : 3636)

No.
3217

Kabul tarihi
7 - VI - 1937

BİRİNCİ MADDE — Tahranda 20 nisan 1937 tarihinde (Trabzon - Tebriz - Tahran yolu ile ve aksi istikamette eşya ve yolcuların nakliyat ve transitini kolaylaştırmak ve fazlalaştırmak için anlaşma) namile akit ve imza edilmiş olan itilâfname kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

15 haziran 1937

TRABZON - TEBRİZ - TAHRAN YOLU İLE VE AKSİ İSTİKAMETTE EŞYA VE YOLCULARIN NAKLİYAT VE TRANSİTİNİ KOLAYLAŞTIRMAK VE FAZLALAŞTIRMAK İÇİN ANLAŞMA

Bir taraftan :

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ve

Diğer taraftan :

İran Devleti Şehinşahisi Hükûmeti,

Trabzon - Tebriz - Tahran yolu üzerinde ve aksi istikamette eşya ve yolcu nakliyat ve transitini kolaylaştırmak ve fazlalaştırmak arzusu ile mütehassis olarak bir anlaşma akdine karar vermişler ve bunun için aşağıdaki murahhasları tayin etmişlerdir :

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti için :

Sabrık Vekil ve Cemiyeti akvam nezdinde sabrık daimî Murahhas, Büyük Millet Meclisinde mebus Ekselans Cemal Hüsnü Taray,

Orta elçi Ekselans Kemal Köprülü,

İran Devleti Şehinşahisi Hükûmeti için :

Hariciye veziri Ekselans Enayetullah Samiyi.

İşbu murahhaslar usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ve İran Devleti Şehinşahisi Hükûmeti, her biri kendi ülkesi üzerinde, Trabzon - Tebriz - Tahran yolunu nakil vasıtalarının muntazaman ve kolaylıkla seyrüsefer eylemesini temin edecek surette inşa, tamir ve husnî muhafaza eylemeği taahhüd ederler.

Madde — 2

Yüksek Âkidlerden her biri kendi ülkesi üzerinde, münakale ihtiyacının istilzam eylediği şe-

raiti haiz mikdarı kâfi motörlü nakil vasıtalarına malik bir servis vasıtasile Trabzon - Tebriz ve icabında Tebriz - Tahran yolu üzerinde yolcu ve eşyanın muntazaman naklini temin eyliyecektir.

Madde — 3

Yüksek Âkidler Tarafından, ikinci maddede mezkûr yol üzerinde, eşya ve yolcu nakliyatını temin ile tavzif edilecek servisler nakliyatın eyi işlemesine müteallik bileümle meseleleri ve bilhassa evkatı, iki servisin karşılaşması (korespondans) tarife, hudud geçiş ve kezalik kendi nakil vasıtaları için birinci maddede münderiç yol üzerinde, diğer Âkidin ülkesinde yollarına devam etmek imkânlarını bir itilâfı müşterekle tanzim için temasa gireceklerdir.

Madde — 4

Birinci maddede mezkûr yol üzerinde eşya ve yolcu nakliyatını kolaylaştırmak ve fazlaştırmak için Yüksek Âkidlerden her biri bu yol üzerinde münakalâtın inkişafı nisbetinde ve kendi ülkesinde ve yolun en uygun noktalarında oteller, garajlar ve tamir atelyelerinin tesisini temin eylemeği taahhüd ederler.

Madde — 5

Yüksek Âkid Taraflar gerek bazı rüsumun ilgası veya tenzili gerekse diğer münasib tedabir ile işbu mukavelede derpiş edilen yol üzerinde yapılacak eşya ve yolcu nakliyatına müteallik masrafları mümkün olduğu derecede tenzil eylemeği taahhüd ederler.

Madde — 6

Trabzon - Tahran yolu üzerinde münakaleyi kolaylaştırmak maksadile, iki Âkid Taraf idarî merasim ve tedabiri ve bilhassa yolcu ve eşya nakliyatının tâbi tutulduğu gümrük muayenesi ve pasaport kontrolü usul ve merasimini sadeleştirmek için icabına tevessül edeceklerdir.

Madde — 7

İki Hükûmet, en geç işbu mukavenenin imzasını takib eden dört ay içinde, 1, 2, 4 ve 6 mer maddelerde derpiş edilen meseleleri mümkün mertebe kısa bir zamanda tahakkuk ettirmek maksadile biltilâf bir program tanzim edeceklerdir.

Bu programla alman mukarreratı orada tayin edilen müddetler zarfında icra edeceklerdir.

Madde — 8

İşbu anlaşma, iki Âkid Tarafın teşrii usul ve merasimine tâbi tutulacak ve bu merasimin ikmalî diğer Tarafa nota ile tebliğ edilecektir. Anlaşma son notanın tevdi tarihinden itibaren meriyete girecektir.

Anlaşma, Âkid Taraflardan biri canibinden feshedilmediği müddetçe meriyette kalacaktır.

Bu fesih 1 - Kânunusani - 1941 den evvel yapılmıyacak ve diğer Tarafa tebliğinden bir sene sonra tesirini gösterecektir.

Bununla beraber, işbu mukavenenin 7 inci maddesinde münderiç programın tatbika konulması tarihinin ikinci senesinden itibaren 14 mart 1937 tarihinde imza edilen mukavelede derpiş olunan muhtelit gümrük bürosundan geçen eşyanın miktarı senevî asgarî 6000 tona baliğ olmazsa, Yüksek Âkidlerden her biri, 6 ay evvel ihbar şartile, işbu mukaveleden inbias eden taahhüdat ve vecaibden her zaman kurtulmak hakkını haiz olacaktır.

Teşrii usul ve merasimin ikmalini gösteren tasdiknameler mümkün mertebe süratle Ankara da teati edilecektir.

Yukarıdaki hususları tasdik etmek üzere iki Âkid Taraf murahhasları işbu anlaşmayı imza etmişlerdir.

Tahranda yirmi nisan bin dokuzyüz otuz yedi tarihinde, fransızca olarak iki nüsha tanzim edilmiştir.

İmza :

Cemal Hüsnü Taray

Kemal Köprülü

Samîy

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	8 - VI - 1937 ve 1/842
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	15 - VI - 1937 ve 4/487
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 18 210 19 49,104:105,106,132:135